

เล่ม ๗๔ ตอนที่ ๑๑ ราชกิจจานุเบกษา ๒๕ มกราคม ๒๕๐๐

พระราชบัญญัติ
ระเบียบบริหารราชการส่วนตำบล
พ.ศ. ๒๔๙๙

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๗ มกราคม พ.ศ. ๒๕๐๐

เป็นปีที่ ๑๒ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มี
พระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหาร
ราชการส่วนตำบล

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้น
ไว้ โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎร ดังต่อไปนี้

เล่ม ๑๔ ตอนที่ ๑๑ ราชกิจจานุเบกษา ๒๕ มกราคม ๒๕๐๐

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๕๕”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ นับแต่วันที่มีประกาศกระทรวงมหาดไทยจัดตั้งตำบลและมอบอำนาจหน้าที่ให้ตำบลใด มิให้นำกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่ในส่วนที่เกี่ยวกับคณะกรรมการตำบลมาใช้บังคับในตำบลนั้น

ในกรณีที่มีบทกฎหมาย กฎหรือข้อบังคับอื่น จัดหรือแย้งกับบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้บังคับแทน

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“ตำบล” หมายความว่า องค์การบริหารส่วนตำบลซึ่งได้จัดตั้งตามพระราชบัญญัตินี้ เพื่อดำเนินกิจการส่วนตำบล และมีเขตปกครองตามเขตตำบลตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่

“กิจการส่วนตำบล” หมายความว่า กิจการของตำบลที่แยกออกเป็นส่วนตัวต่างหากจากราชการส่วนภูมิภาคซึ่งมีบทบังคับในพระราชบัญญัตินี้

เล่ม ๘๔ ตอนที่ ๑๑ ราชกิจจานุเบกษา ๒๕ มกราคม ๒๕๐๐

“พนักงานตำบล” หมายความว่า พนักงานซึ่งปฏิบัติกิจการส่วนตำบลและได้รับเงินเดือนโดยมีอัตราเงินเดือนและตำแหน่งในงบประมาณของตำบล และให้รวมถึงข้าราชการส่วนจังหวัด หรือข้าราชการพลเรือนซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัดสั่งให้ไปปฏิบัติกิจการส่วนตำบล

“ทรัพย์สินส่วนตำบล” หมายความว่า ทรัพย์สินที่ตำบลได้มาโดยไม่ต้องส่งเป็นของแผ่นดิน และให้รวมถึงตลอดถึงทรัพย์สินซึ่งมีกฎหมายระบุไว้ว่าเป็นทรัพย์สินส่วนตำบล

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัติ

มาตรา ๕ การจัดตั้งตำบลอาจทำได้

(๑) เมื่อกระทรวงมหาดไทยเห็นสมควรจัดตั้งขึ้น
หรือ

(๒) เมื่อราษฎรผู้มีคุณสมบัติตามมาตรา ๑๑ และไม่เป็นผู้ขาดคุณสมบัติตามมาตรา ๑๒ ในท้องที่ใดมีจำนวนไม่ต่ำกว่าสามในสี่ของผู้สิทธิเลือกตั้งทั้งหมดร้องขอ ในกรณีเช่นนี้ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดนำเสนอสภาจังหวัดพิจารณา เมื่อสภาจังหวัดให้ความเห็นชอบแล้ว ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเสนอกระทรวงมหาดไทยดำเนินการจัดตั้ง

เล่ม ๑๔ ตอนที่ ๑๑ ราชกิจจานุเบกษา ๒๕ มกราคม ๒๕๐๐

การจัดตั้งตำบลให้กระทำโดยประกาศกระทรวงมหาดไทย
ในประกาศนั้นให้ระบุชื่อ อำนาจและหน้าที่ของตำบลไว้ด้วย
การเปลี่ยนแปลงชื่อ อำนาจและหน้าที่ หรือการยุบตำบล
ให้กระทำโดยประกาศของกระทรวงมหาดไทย ในประกาศ
ยุบตำบล ให้ระบุวิธีจัดการทรัพย์สิน หนี้ และสิทธิต่าง ๆ
ของตำบลไว้ด้วย

ประกาศกระทรวงมหาดไทยตามมาตรา ๕ ให้ประกาศใน
ราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๖ ให้องค์การบริหารส่วนตำบลเป็นนิติบุคคล มี
สภาพตำบลและคณะกรรมการตำบลเพื่อดำเนินกิจการส่วนตำบล
ตามพระราชบัญญัติ

มาตรา ๗ ตำบลใดที่ได้มีพระราชกฤษฎีกายกฐานะเป็น
เทศบาลตามกฎหมายว่าด้วยการเทศบาล ให้ตำบลนั้นพ้น
จากสภาพตำบลตามพระราชบัญญัตินับแต่วันที่ได้ประกาศ
พระราชกฤษฎีกาเป็นต้นไป

บรรดาทรัพย์สิน หนี้ และสิทธิต่าง ๆ ของตำบลตาม
วรรคก่อน ให้โอนไปเป็นของเทศบาลที่จัดตั้งขึ้นใหม่ และ
บรรดาข้อบัญญัติตำบลที่ได้ ใช้บังคับอยู่ก่อนแล้วก็คงให้ใช้
บังคับได้ต่อไปเป็นการชั่วคราวจนกว่าจะได้ มีเทศบัญญัติเกี่ยว
กับเรื่องนั้นใช้บังคับ

เล่ม ๑๔ ตอนที่ ๑๑ ราชกิจจานุเบกษา ๒๕ มกราคม ๒๕๐๐

มาตรา ๘ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้และให้มีอำนาจออกระเบียบหรือข้อบังคับเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

ส่วนที่ ๑

สภาตำบล

มาตรา ๙ ภายใต้บังคับมาตรา ๑๕ สภาตำบลประกอบด้วยสมาชิกซึ่งราษฎรในหมู่บ้านเลือกตั้งขึ้นหมู่บ้านละหนึ่งคนและให้กำนันและผู้ใหญ่บ้านทุกคนในตำบลนั้นเป็นสมาชิกโดยตำแหน่ง

มาตรา ๑๐ ผู้มีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาตำบลต้องมีคุณสมบัติตามมาตรา ๑๑ และไม่เป็นผู้ขาดคุณสมบัติตามมาตรา ๑๒

มาตรา ๑๑ คุณสมบัติของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง คือ

- (๑) มีสัญชาติไทย
- (๒) เป็นผู้บรรลุนิติภาวะ และ
- (๓) มีถิ่นที่อยู่ในหมู่บ้านนั้นเป็นเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่าสามเดือนจนถึงวันเลือกตั้ง

มาตรา ๑๒ ผู้ขาดคุณสมบัติของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง คือ

- (๑) บุคคลผู้มีจิตบกพร่อง ไร้จิต หรือจิตฟั่นเฟือน

เล่ม ๖๔ ตอนที่ ๑๑ ราชกิจจานุเบกษา ๒๕ มกราคม ๒๕๐๐

(๒) บุคคลหูหนวก หรือเป็นใบ้ หรือบุคคลซึ่ง
ตาบอดทั้งสองข้าง หรือ

(๓) ภิกษุ สามเณร นักพรต หรือนักบวช

มาตรา ๑๓ ผู้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาตำบลต้องมีคุณสมบัติตามมาตรา ๑๔ ไม่เป็นผู้ขาดคุณสมบัติตามมาตรา ๑๕ และไม่เป็นผู้ต้องห้ามตามมาตรา ๑๖

มาตรา ๑๔ คุณสมบัติของผู้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภา
ตำบล คือ

(๑) มีสัญชาติไทย

(๒) เป็นผู้บรรลุนิติภาวะ

(๓) มีถิ่นที่อยู่ในหมู่บ้านนั้นเป็นเวลาติดต่อกันไม่
น้อยกว่าหกเดือนจนถึงวันเลือกตั้ง และ

(๔) เป็นผู้เต็มใจในการปกครองตามรัฐธรรมนูญ
ด้วยความบริสุทธิ์ใจ

มาตรา ๑๕ ผู้ขาดคุณสมบัติของผู้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิก
สภาตำบล คือ

(๑) ผู้ขาดคุณสมบัติตามมาตรา ๑๒

(๒) ผู้ติดยาเสพติดให้โทษ

เล่ม ๘๔ ตอนที่ ๑๑ ราชกิจจานุเบกษา ๒๕ มกราคม ๒๕๐๐

(๓) ผู้เป็นโรคเรื้อน วัณโรคระยะอันตราย หรือโรคพิษสุราเรื้อรัง

(๔) ข้าราชการซึ่งถูกไล่ออก หรือปลดออกจากตำแหน่งเพราะทุจริตต่อหน้าที่ราชการโดยมิได้รับเบี่ยงวัดบำเหน็จบำนาญ หรือข้าราชการส่วนจังหวัด พนักงานเทศบาล พนักงานสุขาภิบาล พนักงานตำบล พนักงานองค์การของรัฐบาล หรือลูกจ้างของรัฐบาล ซึ่งถูกไล่ออก ปลดออก หรือเลิกจ้าง เพราะทุจริตต่อหน้าที่ นับแต่วันออกจากตำแหน่งถึงวันเลือกตั้งยังไม่ครบสามปี หรือ

(๕) ผู้ถูกจำคุกหรือเคยถูกจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่ความผิดที่เป็นลหุโทษ หรือความผิดที่มิกำหนดโทษชั้นลหุโทษ หรือความผิดอันได้กระทำโดยประมาท หรือพ้นโทษมาแล้วไม่น้อยกว่าสามปีนับแต่วันที่พ้นโทษจนถึงวันเลือกตั้ง

มาตรา ๑๖ ห้ามมิให้เลือกตั้งข้าราชการ พนักงานเทศบาล พนักงานสุขาภิบาล หรือพนักงานตำบล เป็นสมาชิกสภาตำบล

มาตรา ๑๗ การเลือกตั้งสมาชิกสภาตำบลนั้นให้นายอำเภอหรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายประชุมราษฎรแต่ละหมู่บ้าน

เล่ม ๗๔ ตอนที่ ๑๑ ราชกิจจานุเบกษา ๒๕ มกราคม ๒๕๐๐

ซึ่งมีคุณสมบัติตามมาตรา ๑๑ และไม่เป็นผู้ขาดคุณสมบัติ
ตามมาตรา ๑๒ แล้วดำเนินการเลือกตั้งสมาชิกสภาตำบลหมู่บ้าน
นั้นละหนึ่งคน

วิธีเลือกตั้งจะกระทำโดยลับหรือโดยเปิดเผยก็ได้ ตาม
ระเบียบของกระทรวงมหาดไทย

ผู้ใดได้คะแนนมากที่สุด ให้ถือว่าผู้นั้นได้รับเลือกตั้งเป็น
สมาชิกสภาตำบล ในกรณีที่คะแนนมากที่สุดเท่ากัน ให้ผู้
ซึ่งได้คะแนนเท่ากันจับสลากกันว่าผู้ใดได้รับเลือกตั้ง

ให้นายอำเภอหรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายเป็นประธาน
กรรมการในการเลือกตั้งสมาชิกสภาตำบลนั้น และดำเนินการ
เลือกตั้งพร้อมด้วยกำนันและผู้ใหญ่บ้านของหมู่บ้านนั้นเป็น
กรรมการ

มาตรา ๑๘ สมาชิกสภาตำบลผู้ได้รับเลือกตั้งให้อยู่ใน
ตำแหน่งได้คราวละห้าปี นับแต่วันเปิดสมัยประชุมสามัญ
ครั้งแรกตามมาตรา ๒๔ ถ้าตำแหน่งสมาชิกสภาตำบลว่างลง
เพราะเหตุอื่น นอกจากถึงคราวออกตามวาระ ให้เลือกตั้ง
สมาชิกสภาตำบลขึ้นแทนให้เต็มตำแหน่งที่ว่างภายในสามสิบ
วัน แต่สมาชิกสภาตำบลที่เข้ามาแทนนั้นให้อยู่ในตำแหน่ง
ได้เพียงเท่ากำหนดเวลาของผู้ซึ่งตนแทน

เล่ม ๗๔ ตอนที่ ๑๑ ราชกิจจานุเบกษา ๒๕ มกราคม ๒๕๐๐

ถ้าตำแหน่งสมาชิกสภาตำบลว่างลงก่อนถึงกำหนดออกตามวาระไม่เกินหกสัปดาห์ จะไม่เลือกตั้งสมาชิกสภาตำบลขึ้นแทนตำแหน่งที่ว่างนั้นก็ได้

มาตรา ๑๕ ในการยุบและรวมเขตของตำบลตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่ ถ้าเป็นการยุบและรวมเขตของหมู่บ้านในตำบลเดียวกันก็ดี ต่างตำบลก็ดี ให้สมาชิกสภาตำบลซึ่งได้รับเลือกตั้งจากหมู่บ้านเดิมเป็นสมาชิกสภาตำบลที่หมู่บ้านนั้นเข้ามารวมต่อไปจนกว่าจะขาดสมาชิกภาพตาม

มาตรา ๒๐

ถ้าเป็นการยุบและรวมเขตหมู่บ้านต่างตำบลและตำบลที่หมู่บ้านเข้าไปรวมนั้นไม่มีฐานะเป็นตำบลตามพระราชบัญญัตินี้ ให้สมาชิกสภาตำบลของหมู่บ้านซึ่งรวมเข้าไว้ในเขตของตำบลนั้นขาดจากสมาชิกภาพตั้งแต่วันรวมเขตเป็นต้นไป

ถ้าเป็นกรณีที่ตำบลที่หมู่บ้านเข้าไปรวมนั้นได้ยกฐานะเป็นตำบลตามพระราชบัญญัติแล้วและหมู่บ้านที่เข้าไปรวมนั้นยังไม่มีสมาชิกสภาตำบล ให้ทำการเลือกตั้งสมาชิกสภาตำบลของหมู่บ้านที่เข้าไปรวมนั้นภายในสามสัปดาห์นับแต่วันรวมเขตเป็นต้นไป แต่ถ้ากำหนดออกตามวาระของสภาตำบลนั้น

เล่ม ๗๔ ตอนที่ ๑๑ ราชกิจจานุเบกษา ๒๕ มกราคม ๒๕๐๐

เหลือไม่ถึงหกสัปดาห์จะไม่เลือกตั้งสมาชิกของหมู่บ้านที่เข้ามาร่วมกันได้ สมาชิกสภาตำบลที่ได้รับเลือกตั้งตามวรรคนี้ให้อยู่ในตำแหน่งได้เพียงเท่าระยะเวลาที่สมาชิกสภาตำบลของตำบลนั้นจะคงอยู่ต่อไปจนกว่าจะถึงคราวออกตามวาระ

มาตรา ๒๐ สมาชิกภาพแห่งสภาตำบลของสมาชิกซึ่งได้รับเลือกตั้งย่อมสิ้นสุดลงเมื่อ

- (๑) ถึงคราวออกตามวาระหรือยุบสภาตำบล
- (๒) ตาย
- (๓) ลาออก โดยได้ยื่นใบลาออกก่อนนายอำเภอ
- (๔) นายอำเภอสั่งให้ออกโดยได้สอบสวนแล้วปรากฏว่าเป็นผู้ขาดคุณสมบัติ หรือมีลักษณะต้องห้ามสำหรับรับเลือกตั้งสมาชิกสภาตำบล

(๕) สภาตำบลวินิจฉัยให้ออกจากตำแหน่ง โดยเห็นว่ามีความประพฤติในทางจะนำมาซึ่งความเสื่อมเสีย หรือก่อความไม่สงบเรียบร้อยแก่สภา หรือกระทำการอันอาจเสื่อมเสียประโยชน์แก่ตำบล มติในข้อนี้ต้องมีเสียงไม่ต่ำกว่าสองในสามของจำนวนสมาชิกที่อยู่ในตำแหน่งหรือ

- (๖) มีการรวมหมู่บ้านตามมาตรา ๑๕ วรรค ๒

เล่ม ๒๔ ตอนที่ ๑๑ ราชกิจจานุเบกษา ๒๕ มกราคม ๒๕๐๐

มาตรา ๒๑ สภาตำบลมีประธานสภาคนหนึ่ง และรองประธานสภาคนหนึ่ง ซึ่งนายอำเภอแต่งตั้งจากสมาชิกสภาตำบลตามมติของสภาตำบล แต่ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งต้องไม่เป็นกรรมการตำบล

มาตรา ๒๒ ประธานสภาตำบลมีหน้าที่ดำเนินกิจการของสภาตำบลให้เป็นไปตามข้อบังคับการประชุมสภาตำบล

รองประธานสภาตำบลมีหน้าที่กระทำการแทนประธานสภาตำบล ในเมื่อประธานสภาตำบลไม่อยู่หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้

มาตรา ๒๓ ในเมื่อประธานและรองประธานสภาตำบลไม่อยู่ในที่ประชุม ให้สมาชิกสภาตำบลเลือกตั้งกันเองเป็นประธานเฉพาะในคราวประชุมนั้น

มาตรา ๒๔ ในปีหนึ่งให้มีสมัยประชุมสามัญสมัยหนึ่งวันเริ่มสมัยประชุมสามัญประจำปีให้สภาตำบลกำหนด

การประชุมสภาตำบลสมัยสามัญครั้งแรกต้องกำหนดให้สมาชิกได้มาประชุมภายในหกสิบวันนับแต่วันเลือกตั้งสมาชิกสภาตำบลเสร็จ

สมัยประชุมสามัญสมัยหนึ่ง ให้มีกำหนดไม่เกินสิบห้าวัน แต่ถ้าจะขยายเวลาออกไปอีก จะต้องได้รับอนุญาตจากนายอำเภอ

เล่ม ๑๔ ตอนที่ ๑๑ ราชกิจจานุเบกษา ๒๕ มกราคม ๒๕๐๐

มาตรา ๒๕ ให้นายอำเภอเป็นผู้เรียกประชุมสภาตำบลตามสมัยประชุม และให้นายอำเภอหรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายเป็นผู้เปิดและปิดการประชุม

มาตรา ๒๖ ในกรณีจำเป็นและเพื่อประโยชน์ของตำบล นายอำเภอจะเรียกประชุมสมัยวิสามัญแห่งสภาตำบลก็ได้

เมื่อสมาชิกสภาตำบลมีจำนวนไม่ต่ำกว่าหนึ่งในสามของจำนวนสมาชิกที่อยู่ในตำแหน่งเห็นเป็นการจำเป็นเพื่อประโยชน์ของตำบล อาจทำคำร้องขึ้นต่อนายอำเภอให้เรียกประชุมสมัยวิสามัญได้ ในกรณีเช่นนี้ให้นายอำเภอเรียกประชุมภายในกำหนดสิบห้าวัน

สมัยประชุมวิสามัญให้มีกำหนดไม่เกินสิบห้าวัน แต่นายอำเภอจะอนุญาตให้ขยายเวลาออกไปอีกก็ได้ เฉพาะเพื่อประโยชน์ของกิจการส่วนตำบล

มาตรา ๒๗ ให้สภาตำบลวางข้อบังคับการประชุมสภาตำบลโดยอนุโลมตามแบบของกระทรวงมหาดไทย

มาตรา ๒๘ การประชุมสภาตำบลทุกคราวต้องมีสมาชิกมาประชุมไม่ต่ำกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดจึงจะเป็นองค์ประชุม

เล่ม ๑๔ ตอนที่ ๑๑ ราชกิจจานุเบกษา ๒๕ มกราคม ๒๕๐๐

มาตรา ๒๕ การลงมติวินิจฉัยข้อปรีกษานั้น ให้ถือเอาเสียงข้างมากเป็นประมาณ เว้นแต่จะมีบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่นในพระราชบัญญัติ

สมาชิกสภาตำบลคนหนึ่งย่อมมีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าจำนวนเสียงที่ลงคะแนนเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นได้อีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงขาด

มาตรา ๓๐ ห้ามมิให้สภาตำบลประชุมปรึกษาหารือในเรื่องนอกเหนืออำนาจหน้าที่ เรื่องที่ฝ่าฝืนกฎหมายหรือเรื่องการเมืองแห่งรัฐ

มาตรา ๓๑ การประชุมสภาตำบลย่อมเป็นการเปิดเผยตามลักษณะที่จะได้กำหนดไว้ในข้อบังคับการประชุมสภาตำบล

เมื่อคณะกรรมการตำบลหรือสมาชิกสภาตำบลรวมกันไม่ต่ำกว่าหนึ่งในสามของจำนวนสมาชิกที่มาประชุมร้องขอให้ทำการประชุมลับ ก็ให้ประธานสภาตำบลดำเนินการประชุมลับได้โดยไม่ต้องขอมติที่ประชุม

มาตรา ๓๒ ในที่ประชุมสภาตำบล กรรมการตำบลซึ่งมิได้เป็นสมาชิกสภาตำบลมีสิทธิอภิปรายแต่ไม่มีสิทธิออกเสียงลงคะแนน

เล่ม ๑๔ ตอนที่ ๑๑ ราชกิจจานุเบกษา ๒๕ มกราคม ๒๕๐๐

มาตรา ๓๓ ในการประชุมสภาตำบลทุกครั้ง ให้นายอำเภอหรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายมีสิทธิเข้าไปชี้แจง หรือ แสดงความเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่ประชุมนั้นได้ แต่ไม่มีสิทธิออกเสียงลงคะแนน

มาตรา ๓๔ สภาตำบลมีอำนาจเลือกสมาชิกสภาตำบลเป็นคณะกรรมการสามัญ และมีอำนาจเลือกบุคคลที่เป็นสมาชิกหรือไม่ได้ เป็นสมาชิกก็ตามเป็นคณะกรรมการวิสามัญ เพื่อดำเนินกิจการส่วนตำบลตามที่สภาตำบลจะได้มอบหมาย

มาตรา ๓๕ การประชุมคณะกรรมการตามมาตรา ๓๔ ต้องมีกรรมการมาประชุมไม่ต่ำกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม

ระเบียบการประชุมของคณะกรรมการให้เป็นไปตามข้อบังคับการประชุมสภาตำบล

มาตรา ๓๖ ในที่ประชุมสภาตำบลสมาชิกอาจซักถามคณะกรรมการตำบล หรือกรรมการตำบล ในข้อความใด ๆ อันเกี่ยวกับงานในหน้าที่ได้ตามข้อบังคับการประชุมสภาตำบล

มาตรา ๓๗ สมาชิกสภาตำบลไม่ต่ำกว่าหนึ่งในสามของจำนวนสมาชิกที่อยู่ในตำแหน่งมีสิทธิที่จะร่วมกันทำคำร้องยื่นต่อนายอำเภอว่า คณะกรรมการตำบลหรือกรรมการตำบล

เล่ม ๗๔ ตอนที่ ๑๑ ราชกิจจานุเบกษา ๒๕ มกราคม ๒๕๐๐

ผู้ใดปฏิบัติการฝ่าฝืนต่อ ความสงบเรียบร้อยหรือสวัสดิภาพ
ของประชาชน ละเลยไม่ปฏิบัติตามหรือปฏิบัติการไม่ชอบ
ด้วยอำนาจหน้าที่ หรือมีความประพฤติอันจะนำมาซึ่งความ
เสื่อมเสียแก่กิจการส่วนตำบล เมื่อนายอำเภอได้รับคำร้อง
แล้ว ให้พิจารณาสอบสวนข้อเท็จจริงแล้วดำเนินการตามที่
เห็นสมควร

ส่วนที่ ๒

คณะกรรมการตำบล

มาตรา ๓๔ ให้มีคณะกรรมการชนคณะหนึ่งเรียกว่า คณะ
กรรมการตำบล ประกอบด้วยกำนันตำบลท้องที่เป็นประธาน
แพทย์ประจำตำบลและผู้ใหญ่บ้านในตำบลนั้นเป็นกรรมการ
กับกรรมการอื่นซึ่งนายอำเภอแต่งตั้งจากครูใหญ่โรงเรียนใน
ตำบลหรือบรรดาผู้ทรงคุณวุฒิมีจำนวนไม่เกินห้าคน

มาตรา ๓๕ การประชุมของคณะกรรมการตำบลต้องมี
กรรมการมาประชุมไม่ต่ำกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวน กรรมการทั้ง
หมดจึงจะเป็นองค์ประชุม

ให้นำข้อบังคับการประชุมของสภาตำบลมาใช้บังคับ
สำหรับการประชุมคณะกรรมการตำบลโดยอนุโลม

เล่ม ๗๔ ตอนที่ ๑๑ ราชกิจจานุเบกษา ๒๕ มกราคม ๒๕๐๐

มาตรา ๔๐ ให้คณะกรรมการตำบลควบคุมและรับผิดชอบในการดำเนินการส่วนตำบลตามพระราชบัญญัตินี้ โดยมีประธานคณะกรรมการตำบลเป็นหัวหน้า

มาตรา ๔๑ ให้ประธานคณะกรรมการตำบลเรียกประชุมผู้มีสิทธิเลือกตั้งในหมู่บ้านหรือตำบลเพื่อปรึกษาหารือหรือออกความเห็นเกี่ยวกับกิจการของหมู่บ้านหรือตำบลได้เมื่อเห็นสมควร และให้ประธานคณะกรรมการตำบลหรือกรรมการตำบลผู้ซึ่งได้รับมอบหมายทำหน้าที่ประธานของที่ประชุม

เมื่อที่ประชุมได้ลงมติอย่างใดแล้ว ให้ดำเนินการตามมตินั้นหรือนำเสนอคณะกรรมการตำบลเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป

มาตรา ๔๒ การบรรจุ การเลื่อนชั้น การเลื่อนอันดับ การเลื่อนชั้น การโอน การเลือกตั้งหรือแต่งตั้ง กำหนดอัตราเงินเดือน การสอบสวน การรักษาวินัย และการออกจากตำแหน่งของพนักงานตำบล ให้กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกา

มาตรา ๔๓ การโอนระหว่างข้าราชการส่วนจังหวัดกับพนักงานตำบล ในชั้น อันดับและขั้นที่ไม่สูงกว่าเดิม อาจทำได้โดยคณะกรรมการจังหวัดและคณะกรรมการตำบลตกลง

เล่ม ๑๔ ตอนที่ ๑๑ ราชกิจจานุเบกษา ๒๕ มกราคม ๒๕๐๐

ยินยอมในการโอนนั้น และข้าราชการและพนักงานผู้นั้นได้
ยินยอมด้วยแล้ว

ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจสั่งข้าราชการส่วนจังหวัด หรือ
ข้าราชการพลเรือนสังกัดกระทรวงทบวงกรมซึ่งประจำอยู่ใน
จังหวัดไปปฏิบัติกิจการส่วนตำบลของตำบลใด ตำบลหนึ่ง
ได้โดยไม่ขาดจากอัตราเงินเดือนสังกัดเดิม

มาตรา ๔๔ ในการปฏิบัติหน้าที่ให้ถือว่า ประธานคณะ
กรรมการตำบล กรรมการตำบล และพนักงานตำบล มีฐานะ
เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

มาตรา ๔๕ กรรมการตำบลซึ่งได้รับแต่งตั้งต้องออกจาก
ตำแหน่งเมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก โดยยื่นใบลาออกต่อนายอำเภอ
- (๓) ในกรณีที่เป็นการเป็นข้าราชการ เมื่อออกจากราชการ
หรือพ้นจากตำแหน่งในเขตตำบลนั้น
- (๔) นายอำเภอสั่งให้ออกเพราะเห็นว่า ไม่อาจ
ปฏิบัติหน้าที่ได้ หรือ
- (๕) นายอำเภอได้สอบสวนแล้วสั่งให้ออกโดย
เห็นว่าเป็นผู้แสวงหาผลประโยชน์อันมิชอบโดยทางตรงหรือ
ทางอ้อมจากกิจการส่วนตำบลนั้น

เล่ม ๖๔ ตอนที่ ๑๑ ราชกิจจานุเบกษา ๒๕ มกราคม ๒๕๐๐

ส่วนที่ ๓

หน้าที่ของตำบล

มาตรา ๔๖ ตำบลอาจมีหน้าที่ดำเนินการส่วนตำบลดังต่อไปนี้

- (๑) รักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน
- (๒) ให้มีและบำรุงทางบกและทางน้ำ
- (๓) รักษาความสะอาดของถนนและทางเดิน และ
สาธารณสมบัติของแผ่นดิน รวมทั้งการกำจัดมูลฝอยและสิ่ง
ปฏิกูล

- (๔) ป้องกันและระงับโรคติดต่อ
- (๕) ป้องกันและระงับสาธารณภัย
- (๖) ส่งเสริมให้ราษฎรได้รับการศึกษาอบรม
- (๗) บำรุงและส่งเสริมการทำมาหากินของราษฎร
- (๘) ให้มีน้ำสะอาดหรือการประปา ตลาด โรง
ฆ่าสัตว์ ทำเทียมเรือ ทำข้าม สู่สานและฌาปนสถาน
- (๙) ให้มีและบำรุงสถานที่ทำการพิทักษ์รักษาคน
เจ็บไข้

- (๑๐) ให้มีและบำรุงการไฟฟ้าหรือแสงสว่างโดย
วิธีอื่น

เล่ม ๗๔ ตอนที่ ๑๑ ราชกิจจานุเบกษา ๒๕ มกราคม ๒๕๐๐

(๑๑) ให้มีสถานที่ประชุม สนามนั่งเล่น และ
สนามกีฬา

(๑๒) การส่งเสริมศาสนา วัฒนธรรม ศีลธรรม
และสังคมสงเคราะห์

(๑๓) กิจการอื่น ๆ ซึ่งจำเป็นเพื่อประโยชน์ของ
ราษฎรและท้องถิ่น หรือหน้าที่อื่นที่กฎหมายบัญญัติให้เป็น
หน้าที่ของกิจการส่วนตำบล

หน้าที่ดังกล่าวมาข้างต้นจะมอบให้แก่อำเภอเพียงใด
นั้นให้เป็นไปตามประกาศจัดตั้งตำบลและมอบอำนาจหน้าที่ให้
ตำบลหรือตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ให้เป็นหน้าที่ของตำบล

หน้าที่ของตำบลตามที่ระบุไว้ในประกาศนั้น อาจ
เปลี่ยนแปลงได้โดยประกาศกระทรวงมหาดไทย

ส่วนที่ ๔

ข้อบัญญัติตำบล

มาตรา ๔๗ สถาปนาตำบลอำนาจตราข้อบัญญัติในกรณีที่มี
กฎหมายให้อำนาจไว้

ข้อบัญญัติตำบลนั้นถ้าไม่มีกฎหมายบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น
จะกำหนดโทษปรับผู้ละเมิดไว้ด้วยก็ได้ แต่ห้ามมิให้กำหนด
เกินห้าสิบบาท

เล่ม ๑๔ ตอนที่ ๑๑ ราชกิจจานุเบกษา ๒๕ มกราคม ๒๕๐๐

มาตรา ๔๘ เมื่อตำบลได้ออกข้อบัญญัติตำบลว่าด้วยกิจการอย่างหนึ่งอย่างใดแล้วให้ข้อบัญญัติจังหวัดว่าด้วยกิจการนั้น ๆ ไม่ใช่บังคับในตำบลดังกล่าว

มาตรา ๔๙ เมื่อสภาตำบลได้ร่างข้อบัญญัติตำบลขึ้นสำเร็จแล้วให้นำเสนอนายอำเภอ

ถ้านายอำเภอเห็นชอบก็ให้ลงชื่อภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับร่างนั้น ถ้าภายในกำหนดเวลาดังกล่าวนั้น นายอำเภอไม่เห็นชอบด้วยก็ให้ส่งร่างข้อบัญญัติตำบลนั้นไปให้ผู้ว่าราชการจังหวัดพิจารณา ถ้าผู้ว่าราชการจังหวัดเห็นชอบด้วยร่างข้อบัญญัติตำบลนั้นก็ให้ส่งไปยังนายอำเภอลงชื่อใช้บังคับ ถ้าผู้ว่าราชการจังหวัดไม่เห็นชอบด้วย ก็ให้ร่างข้อบัญญัติตำบลนั้นเป็นอันระงับไป

ส่วนที่ ๕

การคลังและทรัพย์สินของตำบล

มาตรา ๕๐ งบประมาณประจำปีของตำบลต้องตราเป็นข้อบัญญัติตำบล ถ้าข้อบัญญัติงบประมาณประจำปีออกไม่ทันปีใหม่ ให้ใช้ข้อบัญญัติงบประมาณปีก่อนไปพลาง

เล่ม ๗๔ ตอนที่ ๑๑ ราชกิจจานุเบกษา ๒๕ มกราคม ๒๕๐๐

ร่างข้อบัญญัติงบประมาณของตำบลซึ่งนำเสนอนายอำเภอ
 ถ้านายอำเภอพิจารณาเห็นว่า รายการใดซึ่งเป็นรายจ่ายตาม
 ข้อผูกพันมิได้ตั้งไว้ในข้อบัญญัติงบประมาณ หรือรายการใด
 ตั้งผิดประเภท หรือตั้งไว้นสูงหรือต่ำเกินสมควร ให้นายอำเภอ
 ส่งร่างข้อบัญญัติงบประมาณนั้น กลับไปให้สภาตำบลพิจารณา
 แก้ไขเสียใหม่ ถ้าสภาตำบลยืนยันร่างข้อบัญญัติงบประมาณ
 นั้น ให้นายอำเภอส่งร่างข้อบัญญัติงบประมาณนั้นพร้อมทั้ง
 ความเห็นไปให้ผู้ว่าราชการจังหวัดพิจารณา ให้ผู้ว่าราชการ
 จังหวัดมีอำนาจตั้งรายการเพิ่มขึ้นหรือแก้ไขเปลี่ยนแปลงราย
 การนั้นได้ แล้วให้ส่งร่างข้อบัญญัติงบประมาณไปยังนาย
 อำเภอลงข้อใช้บังคับ

ถ้าในปีใดจำนวนเงิน ซึ่งได้อนุญาตไว้ใน ข้อบัญญัติงบ
 ประมาณของตำบลไม่พอสำหรับการใช้จ่ายประจำปีก็ดี หรือมี
 ความจำเป็นที่จะต้องตั้งรายรับรายจ่ายขึ้นใหม่ในระหว่างปีก็ดี
 ให้ตราขึ้นเป็นข้อบัญญัติงบประมาณเพิ่มเติม

มาตรา ๕๑ ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย ตำบลอาจมี
 รายได้ดังต่อไปนี้

(๑) ภาษีอากรตามแต่จะมีกฎหมายกำหนดไว้

เล่ม ๗๔ ตอนที่ ๑๑ ราชกิจจานุเบกษา ๒๕ มกราคม ๒๕๐๐

(๒) ค่าธรรมเนียม ค่าใบอนุญาต และค่าปรับ
ตามแต่จะมีกฎหมายกำหนดไว้

(๓) รายได้จากทรัพย์สินส่วนตำบล

(๔) รายได้จากกิจการส่วนตำบล

(๕) พันธบัตรหรือเงินกู้ตามแต่จะมีกฎหมาย
กำหนดไว้

(๖) เงินกู้จากกระทรวงทบวงกรมหรือองค์การต่าง ๆ
ทั้งนี้ตำบลต้องได้รับอนุมัติจากกระทรวงมหาดไทย

(๗) เงินอุดหนุนจากรัฐบาล

(๘) เงินที่ผู้มีสิทธิให้ เพื่อเป็นการกุศลสาธารณ-
ประโยชน์

(๙) เงินรายได้อื่นใดตามแต่จะมีกฎหมายกำหนดไว้
มาตรา ๕๒ รายจ่ายของตำบลแบ่งออกเป็น ๗ ประเภท

(๑) เงินเดือน

(๒) ค่าใช้สอย

(๓) การจร

(๔) รายจ่ายในการลงทุน

(๕) การชำระหนี้เงินกู้

(๖) รายจ่ายตามข้อผูกพัน

เล่ม ๗๔ ตอนที่ ๑๑ ราชกิจจานุเบกษา ๒๕ มกราคม ๒๕๐๐

(๗) รายจ่ายในกิจการอื่นใดตามแต่จะมีกฎหมายกำหนดไว้

มาตรา ๕๓ ระเบียบการคลัง รวมตลอดถึงวิธีการงบประมาณ การเบิกจ่าย การจัดการและรักษาทรัพย์สิน การจัดหาประโยชน์จากทรัพย์สิน การจัดหาพัสดุ การจ้างเหมา และการพาณิชย์ส่วนตำบล ให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย

มาตรา ๕๔ ให้กระทรวงมหาดไทยจัดให้มีการตรวจสอบการคลัง การบัญชี และการเงินอื่น ๆ ของตำบล

ส่วนที่ ๖

การควบคุม

มาตรา ๕๕ ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจหน้าที่ควบคุมดูแลตำบลในจังหวัด ให้ปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่โดยถูกต้องตามกฎหมาย ในการนี้ให้ผู้อำนวยการอำเภอที่ขึ้นตรงและแนะนำตักเตือนตำบล และตรวจสอบกิจการส่วนตำบล เรียงรายงานเอกสารหรือสถิติใดจากตำบลมาตรวจสอบ ตลอดจนเรียกกรรมการตำบล หรือพนักงานตำบลมาชี้แจงหรือสอบสวนได้

เล่ม ๗๔ ตอนที่ ๑๑ ราชกิจจานุเบกษา ๒๕ มกราคม ๒๕๐๐

ให้นายอำเภอมีอำนาจหน้าที่ช่วยผู้ว่าราชการจังหวัดควบคุมดูแลตำบลในอำเภอนั้นให้ปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่โดยถูกต้องตามกฎหมาย

มาตรา ๕๖ ผู้ว่าราชการจังหวัดอาจสั่งยกเลิกมติซึ่งมิใช่ข้อบัญญัติตำบล เมื่อเห็นว่ามตินั้นมีลักษณะเป็นการเมืองแห่งรัฐ หรือฝ่าฝืนกฎหมาย กฎ หรือข้อบังคับของทางราชการ หรือนอกเหนือกิจการส่วนตำบล

ในกรณีที่นายอำเภอเห็นว่ามติของสภาตำบลเข้าลักษณะดังกล่าวในวรรคแรก นายอำเภอจะยับยั้งการปฏิบัติตามมติไว้ก่อนก็ได้ แล้วให้เสนอไปยังผู้ว่าราชการจังหวัด ถ้าผู้ว่าราชการจังหวัดไม่สั่งเพิกถอนภายในกำหนดหกสิบวัน นับแต่วันที่สภาตำบลมีมติ ให้มตินั้นเป็นอันใช้ได้

มาตรา ๕๗ เมื่อนายอำเภอเห็นว่าคณะกรรมการตำบล หรือกรรมการตำบลผู้ใดปฏิบัติกิจการส่วนตำบลไปในทางที่เป็นการเสียหายแก่ตำบล หรือแก่ราชการ ให้นายอำเภอมีอำนาจสั่งเพิกถอน หรือสั่งให้ระงับการปฏิบัติของคณะกรรมการตำบล หรือกรรมการตำบลนั้นได้

เล่ม ๗๔ ตอนที่ ๑๑ ราชกิจจานุเบกษา ๒๕ มกราคม ๒๕๐๐

คำสั่งของนายอำเภอตามความในวรรคก่อน ให้เป็นอันถึงที่สุด แต่ไม่กระทบกระเทือนถึงสิทธิของบุคคลภายนอกผู้กระทำการโดยสุจริต

มาตรา ๕๘ รัฐมนตรีมีอำนาจที่จะยุบสภาตำบลเพื่อให้ราษฎรเลือกตั้งสมาชิกสภาตำบลใหม่ ในคำสั่งยุบสภาตำบลนั้นต้องแสดงเหตุผลและกำหนดให้เลือกตั้งสมาชิกสภาตำบลใหม่ภายในกำหนดหกสิบวันนับแต่วันยุบสภาตำบล

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

จอมพล ป. พิบูลสงคราม

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ ประชาชนในตำบลย่อมรู้ความจำเป็นของการของชุมนุมชนในตำบลนั้นได้ชัดเจน สามารถจะดำเนินการที่ชุมนุมชนต้องการ ได้ ด้วยความร่วมมือของประชาชนด้วยกันเอง จึงควรเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการปกครองตนเอง ตามระบอบประชาธิปไตย จึงสมควรออกกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการส่วนตำบลเพื่อให้ มีสภาตำบล และคณะกรรมการตำบลดำเนินการส่วนตำบล.